

BELLPUIIG

ARTÀ

PRENSA
COMUNICA

13 JUNY 1987 N.º 52 -V EPOCA - ANY XXVIII- REVISTA QUINZENAL

sumari

* ESPECIAL ELECCIONS

Resultats de les eleccions municipals, autonòmiques i europees i dades comparatives de les dues primeres.

(planes 6 i 7)

* EL QUE ES DIGUÉ ALS MÍTINGS

El més destacat que digueren els candidats a l'alcaldia.

(plana 6)

* CRÒNICA DE LA DIADA ELECTORAL

Un dia mogut per a la gent i de nervis per els candidats.

(plana 7)

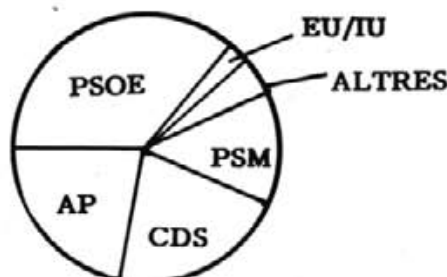
* NOTICIARI

* XERRIM XERRAM

* ESPORTS

* MÉS COL·LABORACIONS

ELECCIONS—87

MUNICIPALS

C.D.S.

P.S.O.E.

A.P.

IND.

editorial

... i seguim com abans

Finalment el poble ha parlat fent sentir la seva veu. Al nostre Consistori el poble hi vol veure: 5 regidors del grup Independents, 3 d'Aliança Popular, 3 del PSOE i 2 del CDS. Diríem que, amb algunes variacions, que més avall comentarem, la nostra gent s'ha decantat per la continuïtat. Al manco pel 35'30% dels electors la gestió d'aquests darrers 8 anys no deu haver estat tan dolenta quan continuen donant el seu suport al grup que fins ara ha governat.

S'ha de dir que la campanya ha estat dura, enèrgica i agressiva, sobre tot per part d'algunes opcions. Això ha donat peu a puntualitzacions i autodefenses que han donat un caire de nervis i crispació als darrers dies de campanya.

Cada partit ha fet la propaganda a la seva manera: uns l'han basada en l'explicació del programa, altres, adames, en les relacions personals o de carrer, festes, sopars i petites reunions dels diversos estaments del poble. El que si han fet tots és córrer tot el que han pogut -especialment AP i CDS que s'hi han gastat bastant- per a poder arribar als primers a la Sala. La gent -en gran part la mateixa- ha acudit als diversos mitings, sobre tot a aquells en que parlaven els nostres candidats, amb el desig de veure com se'n desfeien.

Fent una ràpida valoració dels resultats veim el següent:

* Els **Independents**, encara que perdin 68 vots respecte a les eleccions del 83, mantenen la fidelitat dels seus electors i aconsegueixen, doncs, seguir amb els 5 regidors que ja tenien. Dona la impressió, quan es compara amb les eleccions del 79 i 83, que aquest nombre d'electors constitueix el "tope" d'aquest grup.

* **AP** ha fet una pujada (+ 175 vots en relació al 83) i ha aconseguit així un regidor més que li ha cedit el CDS, quedant-se en 3. La forta campanya i les cares noves sembla que han produït el seu efecte.

* El **PSOE** (- 58 vots en relació al 83) s'ha mantingut. Són els qui menys cartutxos han gastat en la campanya. Segueixen amb els tres regidors que, si volen, poden donar la majoria i l'alcaldia als Independents.

* El **CDS** (- 107 vots respecte al 83), partit que a nivell nacional va en augment, ha estat el que més ha perdut, ja que, de tres regidors passa a dos, havent estat, tal volta, el partit que més ha gastat en la campanya.

En una paraula, tot pot continuar com abans al nostre Consistori, si els pactes funcionen.

Respecte a les Autònòmiques, cal dir que, al nostre poble, han guanyat -doblant quasi els vots de les municipals- els socialistes (1.226 vots), seguits d'AP (854 vots) i empatats el CDS i PSM (588 i 587 respectivament). Amb alguna diferència es dona el mateix resultat en les Europees.

A nivell autonòmic i europeu pareix que els artanencs són més socialistes que a nivell municipal ja que recullen la majoria de vots que en les municipals van a parar als Independents. Suposam que el motiu es que, en aquestes, es vota més a les persones que als partits.

Hem d'acabar la nostra senzilla i urgent valoració donant l'enhorabona a tots els grups i especialment als qui han guanyat, desitjant que, a partir d'ara, s'oblidin un tant les diferències i comencin a **fer poble plegats**.

REVISTA QUINZENAL
Nº 52 V EPOCA 13 JUNY 1987

REDACCIÓ
I ADMINISTRACIÓ:

C. Rafel Blanes, 10, 1ª ARTA

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX:

Gràfiques Llevant
Carrer Ciutat, 55. ARTA.

CONSELL DE REDACCIÓ: R. Umbert, C. Obrador, G. Bisquerra, B. Lliteras, J. Mayol, S. Massanet, A. Esteva, M. Santandreu, J.Mª Massanet, E. Piris, Mª Gelabert, J.L. Martín.

COL·LABORADORS: A. Genovart, J. Mayol, G. Bisquerra, A. Gili, B. Lliteras, S. Riera, Pere Xim, M. Mestre Ginard, J. Mesquida, J. Solivellas, C. Obrador.

FOTOGRAFIA I DIBUIXOS: G. Bisquerra.

ADMINISTRACIÓ: G. Bisquerra, A. Esteva, T. Esteva, R. Fernández, C. Guerrero

notícies

RETORN D'UN ARTANENC

Fa pocs dies que ha vingut a Artà procedent de Sao Paulo (Brasil) en Joan Espinosa Ginard, a) Fuia, la seva dona Antonia Brunet Cabrer, natural de Sant Llorenç i el seu fill Antoni de 23 anys.

En Joan va emigrar d'Artà el dia 31 de maig de l'any 1955 i dia per dia ha tornat al seu poble per retirar-s'hi. Ara té 63 anys i diu que està molt content de la recepció tinguda i de trobar-se altra volta amb la seva família i amics.

Bellpuig dóna l'enhonorabona a en Joan i família i al proper número li dedicarà una entrevista més detallada del seu estatge al Brasil.

RESIDENCIA

El passat dia 30 de maig es celebrà -com ja és costum de cada any- una petita festa a la Residència a càrrec de l'agrupació folklòrica local "Artà balla i canta".

A les 7 de l'horabaixa començà el trui amb l'actuació de l'escola i després ho feu l'agrupació. A continuació hi hagué ball obert.

A l'entremig de l'acte, es va oferir als assistents un petit, però sabros, refresc.

Aquesta festa va ser patrocinada per l'entitat bancària local "Sa Nostra".

RECTIFICACIO

Dins els programa de les festes de Sant Antoni de Pàdua que oferíem al passat número, es deia que l'agrupació "Artà Balla i Canta" amenitzaria un ball obert. Doncs bé, l'agrupació oferirà el dia 14 a les 22 hores una demostració de ball mallorquí.

SA SÍQUIA: MOLINS I PRATS

Amb el títol "Sa síquia: molins i prats" en Climent Obrador, professor de l'àrea de socials del col·legi S. Bonaventura, juntament amb una dotzena d'alumnes de 7é. curs de dit col·legi, es presentaren al concurs que la Direcció General d'Educació, en coordinació amb el MOPU, promocionà baix el lema "Experiències escolars sobre la problemàtica de l'aigua". De cinc treballs presentats quedaren en tercer lloc.

Aquest treball presentava, d'acord amb el lema, la problemàtica que presenta als praders que antany regaven de la síquia que devallava dels prats de Na Vergunya fins al Moli Nou al desviar, el nou propietari del Moli de Dalt, les aigües cap al torrent del Molinet.

Enhorabona Climent i altres i que el vostre treball serveixi per tal que les aigües tornin pel seu pas ancestral: Sa síquia.

MITINGS A ARTA

Dia 22 de maig	INDEP.
Dia 23	PSOE.
Dia 25	C.D.S.
Dia 26	A.P.
Dia 29	INDEP.
Dia 30	A. P.
Dia 5 de juny	A. P.
Dia 6	PSOE.
Dia 7	C.D.S.
Dia 8	INDEP.

El dia 8, darrer dia de propaganda electoral, el grup d'A.P. celebrà una festa a la plaça nova, a càrrec de la Banda Municipal i una renombrada orquestra. També feim notar que el grup CDS, dedicà la campanya a fer sopars a distints grups de gent artanenca (indústries, comerços, empresaris, gent de dedicació a la cultura i al deport, etc.) i que el dia 7, el seu míting fou al Barbacoa, on feren una torrada per tot-hom i una vetlada de ball i festa amb els conjunts Sis Som i Els Valldemossa.

També es va fer una debat entre els quatre caps de llista a Ràdio Artà el passat dia 5 a les 7 de l'horabaixa, però no va ésser possible la gravació.

FESTA AL CONVENT

Avui al Convent dels Franciscans celebren la festa de Sant Antoni de Pàdua. Com que al darrer número ja vàrem incloure el programa i a l'hora de tancar aquesta edició no s'havia començat la festa, res podem afegir sinó desitjar que tot s'hagi realitzat tal com es va anunciar i que la festa hagi estat lluïda en tots els aspectes.

Molts anys!

I TROFEU DE PING-PONG FESTES SANT SALVADOR-87

Organitzat pel BAR MONUMENT es celebrarà aquest torneig i la competició serà des del 10 de juliol al 5 d'agost.

INSCRIPCIONS: del 10 al 30 de juny.

Preu d'inscripció: 1500 Ptes. per participant. Aquest preu inclou un sopar de companyonia.

Els interessats es poden inscriure al BAR MONUMENT.

pluviòmetre

AREA URBANA

MAIG

		ltres.m ²
Día 4	10'0
Día 5	5'0
Día 13	5'0
Día 16	19'5
Día 22	0'5
Día 27	4'0
Día 28	1'2
TOTAL	45,2

de la colònia

Andreu Genovart

MISSA AMB CORNETES

El diumenge, dia 31 de maig, la missa de les 7 de l'horabaixa fou animada per un grup d'onze persones de Suïssa que passaven una setmana de vacances a la Colònia amb motiu del compliment d'anys d'un amic seu resident al nostre poble. El conjunt que es diu Jagdhornbläser FALKENSTEIN i que està dirigit per Fritz Haggmann no és propiament un grup musical sinó un grup d'amics caçadors que solen tocar les cornetes a diferents actes; un d'ells és a la missa de caçadors (Jägermesse) el dia de la festa del seu Patró, Sant Hilberto (Hubertus) el qual en principi fou caçador, després sacerdot i més tard, bisbe de Lieja. La missa que interpretà aquesta banda de cornetes fou precisament la de caçadors. La gent estigué molt atenta i fou una novetat el veure aquell grup d'homes ja madurs interpretant les distintes parts de la missa a base de tocs de corneta. Un cop acabada la missa, a la plaça, interpretaren encara un parell més de composicions.

CANVIA LA SUCURSAL DE L'HISPANO

La sucursal del banc Hispano-Americà que durant un parell d'anys havia duit Na Francisca Genovart Massanet i després passà a la cafeteria "Esplai" ha estat assolida ara per Bartomeu Martí Ramón, estant ubicada a la plaça del poble, molt prop del forn. És un servei que continua obert per a tothom i a on es pot canviar tota casta de moneda estrangera.

PETICIONS QUE ES COMPLEIXEN

No sabem si ja estava previst o si la petició feta des de BELLPUIG a la darrera crònica ha tingut efecte, lo cert és que la platja de la Colònia no pareix la mateixa ja que hi han traginat una sèrie de tones d'arena. Sigui quin sigui el mòbil, gràcies pel "detall". Un altre tema que ha merescut l'interès per part dels metges d'Artà i de qualque formació política és l'assistència mèdico-sanitària a la Colònia. Afirmava al darrer número que era injusta i tercermundista, tot i que també deia que els colòniers no tenen res que dir dels metges de la vila; les queixes van per a l'INSALUD. Aquest podrà treure totes les raons jurídiques que vulgui, però jo des d'aquí seguiré afirmant que l'atenció mèdica a la Colònia és tercermundista i injusta. Gràcies per l'atenció prestada a la informació que vaig donar.

EL CAMPING A PUNT

No podem concretar massa aquesta informació, però sí que podem dir que darrerament s'ha treballat de forma intensa al camping a fi que es pugui obrir ben prest. Comptarà amb tota casta de serveis des de piscina fins a supermercat passant per dutxes, farmaciola, etc. Sort i... a acampar que l'estiu és aquí.

ecos

ecos

NACIMIENTOS

Día 10 de mayo.- Antonio Pons Isarn. Hijo de Catalina. C/ Era Vella, 25.

Día 12.- Laura Cardo Gil. Hija de Fernando y de Emilia. C/Pedro Amorós, 5.

Día 19.- Adrian Jarne Muñoz. Hijo de Francisco Javier y de María Díez. C/ Pureza, 2.

MATRIMONIOS

Día 10 de mayo.- Antonio Lechado Romero con Bárbara Artigues Suñer. C/ La Niña, 102. Porto Cristo.

Día 16.- Rafael Ginard Nadal con Bárbara Sureda Estela. C/ Argentina, 37.

Día 30.- Pedro Sancho Bosch con María Sancho Mestre. C/ S'Horteta, 42.

Día 30.- Antonio Capó Cursach con Juana Tous Ginard. C/ San Mateo, 50.

DEFUNCIONES

Día 3.- Juan Bauzá Barceló. C/ M. Esplugas, 24. 79 años. a) Bauçà.

Día 4.- Francisca Juan Mayol. C/ Vila Nova, 10. 83 años. a) Fava.

Día 15.- Antonia Sancho Roselló. C/ Era Vella, 46. 90 años. a) Barraca.

Día 21.- Francisco Morey Sabater. C/ Ponterró, 33. 81 años. a) Siurell.

Día 24.- Sebastián Ferrer Ferragut. C/ M. Blanes, 17. 84 años. a) Garrova.

Día 25.- Antonia Ferragut Sancho. C/ Nou, 31. 75 años. a) De sa Drogueria.

SI ARA US PARLÀS...

*Si ara us parlàs d'un temps d'infantesa
amb portes obertes als cels del miracle
tal volta em diríeu. "Era un somni el viure.
Val més que ho oblidis".*

*Si ara us digués que duc clivellada
la carn dels desigs, tancades les portes,
tal volta em diríeu. "El viure és un somni.
Val més que ho recordis".*

*I jo oblidaria recordances
munts d'esperances.
I inventeria delits
per a recordar oblits
com amb peresa...
Això és la meva feblesa.*

Joan Mesquida

Del llibre, "ENTRE EL SERRAL I L'ESCUMA"

personatges històrics

UN ARTANENC VERS ELS ALTARS (I)

Iniciat el procés de Beatificació
del prevere Sebastià Gili.

Per A. Gili

Durant tota la història del nostre poble d'Artà fins ara, només un dels seus il·lustres fills ha arribat a l'honor de ser promoguda la causa de la seva beatificació.

Altres artanencs serien també dignes d'aquesta distinció. Basta recordar tan solament la figura gegantina del franciscà, missioner a Amèrica, el P. Antoni Llinàs i Massanet, considerat ja sant en vida i anomenat pel poble mallorquí venerable. Del P. Antoni Llinàs no ens consta la promoció de la seva causa.

Emperò les circumstàncies que enrevolten una persona i els seus mateixos admiradors o devots són els vertaders promotors de les causes dels sants.

El Canonge Gili, així conegut a Artà, nasqué dia 16 de gener de l'any 1811, a la possessió de Sa Carbona, on els seus pares Miquel Gili i Lliteres, àlies Frare, i Antonina Vives i Artigues -naturals ambdós de Son Servera- eren aleshores els arrendataris, essent batejat a Son Servera, el mateix dia.

L'any 1815 és parcel·lada la possessió i la família Gili-Vives s'estableix per Capdepera, esquivant així els terribles efectes de la pesta de l'any 1820.

Sebastià Gili aniria a escola en aquest poble fins l'any 1826 en què comença els estudis superiors a la Universitat Lul·liana. L'any 1829 obté una beca en el Seminari Diocesà, on sempre hi observà una conducta irrepreensible.

Ordenat sacerdot a Eivissa, l'any 1835, és nomenat vicari de la parròquia de Sant Jaume i l'any 1840 de la parròquia de Santa Creu de Ciutat.

Emperò majors tasques esperaven al prevere artanenc Sebastià Gili.

La Inclusa de Ciutat, posada baix la cura de la Diputació de Balears, tenint en compte els innombrables quefers a què atendre, pensà en nomenar una Comissió Particular perquè li ajudàs en el règim interior de la Casa. Per a aconseguir la seva prosperitat, formalitzà, l'any 1843, un Reglament que fou imprès l'any posterior.

Aquesta Junta elegí igualment la persona hàbil per a aquesta renovació, el prevere Sebastià Gili, aleshores vicari de Santa Creu.

Sebastià Gili fou nomenat Director de La Inclusa, dia 10 de febrer de l'any 1844, prenent possessió del càrrec el dia subsegüent.

Una descripció de La Inclusa de l'any 1845 ens comunica molts de detalls de la història i de l'administració de la Casa i del seu mateix director.

L'establiment, fundat l'any 1798 en temps del Rei Carles IV, havia estat descuidat fins poc abans de l'arribada de Don Sebastià Gili en què s'empregoneren notables obres de restauració. Es el director un sacerdot jove, humil, encara que molt viu, sumament atent i que duu a terme el seu càrrec amb gran gust i intel·ligència.

La Junta Auxiliar de la Casa General d'Expòsits, coneguda vulgarment per La Inclusa, cessà l'any 1848 i volgué deixar per escrit grans elogis envers D. Sebastià Gili.

L'Administrador D. Sebastià Gili ha complit la seva funció sempre amb la major puresa o honradesa, ha treballat infatigablement en millorar tots els rams de l'administració, ha aixecat amb el seu zel un espaiós edifici i amb la seva vigilància ha salvat la vida a dues terceres parts més de nins exposats dels que en altre temps es salvaven.

Aquest mateix any restà instal·lada la nova Junta Municipal de Beneficència i La Inclusa passà sota la cura i direcció del batle de Ciutat.

Amb tot i això D. Sebastià Gili continuà en el càrrec de Prior, essent nomenat Director de la Casa d'Expòsits pel Governador, en el mes de novembre de l'any 1852, a proposta de la Junta Provincial de Beneficència. D. Sebastià Gili demostrarà, aleshores encara més, el seu zel, la seva intel·ligència i la seva caritat pels desvalguts.

L'any 1857 és proposat pel Governador Provincial per a la Creu de Beneficència i la mateixa Reina d'Espanya Isabel II li donà les gràcies pel zel i continuats esforços en pro de l'Establiment.

Aleshores ja feia dos anys que entorn de D. Sebastià Gili s'hi havien reunit algunes joves dins la mateixa Inclusa. Són les persones amb les quals duu a terme l'administració i cura d'aquella casa i amb les quals D. Sebastià fundarà, l'any 1859, una associació religiosa, anomenada Germandat de l'Empar i agregada a la Tercera Ordre de Sant Agustí. Així s'assegurà l'atenció i el bon funcionament de La Inclusa, substituint el personal mercenari amb personal especialitzat i amb vocació de servei.

especial eleccions

AIXÒ SE VA DIR ALS MÍTINGS

BELLPUIG, aprofitant l'avinentesa del temps electoral, volgué assistir a tots els mítings que feren tots els partits polítics. Així ho va fer i a més va gravar tot el que es deia i ho va oferir a Ràdio Artà perquè ho pogués donar en diferit, cosa que fou molt positiva de cara al poble.

A continuació donem a conèixer el més relevant que es va dir a aquests mítings.

TEMES: CULTURA.**ALIANCA POPULAR:**

* Utilitzar al màxim el casal de Na Batlessa.

* Fer el teatre municipal.

* Donar facilitats als nostres joves per fer coses amb el suport de l'Ajuntament.

CDS:

* Accelerar la construcció del teatre a Na Batlessa.

* Embelliment de la muntanya de Sant Salvador, mitjançant un parc natural.

* Donar més autonomia a la Colònia.

* Fer una festa de Rock.

INDEPENDENTS:

* Crear una "àrea jove".

* Cicles de cursets, cinema, etc.

* Cicles de seminaris de temes actuals: drogadicció, educació sexual, activitats musicals, etc.

* Fer més actes culturals a Na Batlessa.

PSOE:

* Confecció de la "Guia d'Artà i Sa Colònia".

* Exposicions col·lectives a Na Batlessa.

* Edificació del teatre a Na Batlessa.

ESPORTS**A.P.:**

* Municipalitzar el camp de Ses Pesqueres i fer la reforma a Sa Clota.

* Cobrir les necessitats del poliesportiu.

* Ajudar a tots els esports d'Artà.

CDS.:

* Donar el màxim suport a les activitats esportives, posant l'ajuntament els medis necessaris.

INDEPENDENTS:

* Donar suports i ajudes a tots els grups esportius.

* Acabar les instal·lacions a Na Caragol.

* Gestionar la municipalització de Ses Pesqueres.

* Fer el projecte d'una pista de futbol a la plaça del pes.

* Piscina municipal.

PSOE:

* Acabar les pistes a Na Caragol.

* Fer uns vestuaris nous a Ses Pesqueres i fer el camp municipal.

* Tenir en projecte la construcció d'una piscina i un velòdrom.

DIVERSOS.**A.P.:**

* Fer un polígon industrial, oferint terrenys a poc cost.

* Tractar a fons el tema de l'alcoholisme.

* Engrandir la Residència.

* Ajudar a la 3a edat.

* Fer la depuradora.

* Conservació de les cases ruïnoses i adecentament de les façanes.

* Aprovació de les normes subsidiàries.

CDS.:

* Estudi d'un polígon industrial, amb permisos gratuïts.

* Construcció d'un local sanitari a la Colònia.

* Servei d'autobús a la Colònia.

* Aprovació de les normes subsidiàries.

* Fer la depuradora.

INDEPENDENTS.:

* Instal·lació de la depuradora.

* Més atencions al malalts, afegint personal.

* Tenir una delegació a Artà de l'Associació de Diabetis de Balears.

* Protecció precoç del càncer de mama.

* Insistir en l'ambulatori o centre de salut comarcal a Artà.

* Protegir les àrees des de Betlem a Cap Farrutx, zones verdes a Artà, àrea del Teatre Principal.

PSOE :

* Coservació del Talaïot de Ses Païsses.

* Adecentar i arreglar les places del poble.

* Solucionar el problema viari, creuers del Còs, Millac i Quarter, entre altres.

* Fer la depuradora.

* Acabar l'enllumenat públic.

* Fer un projecte per el solar del malograda Teatre Principal.

SA CANOVA.**A.P.:**

* Defensarem la urbanització a tota costa.

* Farem complir ses normes urbanístiques.

* S'ha dit que hem d'anar a una qualitat del turisme i no a una massificació barata. Noltros deim que el turisme és un luxe que tenim tots, rics i pobres. És un contrast que qualcú que se'ls dona d'esquerres, només vulgui que el turisme sia un privilegi dels rics.

CDS:

* No és bo fer demagògia amb el tema de Sa Canova. Hem de recolzar els promotors de les urbanitzacions de la nostra zona. Pensam que el nostre ajuntament no ho ha fet. Artà és un poble dormitori. S'únic capital que té és sa gent que ha d'anar a fer feina a fora poble. Artà s'ha desinflat com una bufeta foradada, i s'ha convertit en un poble que vegeta i que de cada vegada recula. Ha perdut la il·lusió i la força.

INDEPENDENTS:

* Sa Canova no és el problema més important d'Artà. Només s'ha dit i informat en part respecte a aquesta urbanització. Voldríem arribar a que Sa Canova partís, però no podem amagar que hi ha molt per fer. Noltros preguntam: com és que després de tants d'anys de silenci, es remolca tant ara Sa Canova? Resposta: Eleccions. A sa propietat li agradaria tal volta un Ajuntament més dòcil. Però, o creixem ordenadament i amb mesura o ens cavam la pròpia tomba.

Com es natural, això només és una petita part del que digueren. Suposam que deixem moltes de coses que tal volte els qui parleren trobin que són més importants, però sempre som a temps a repetir-les ja que ho tenim quasi tot gravat. Esperem que bona part del que digueren es faci realitat i no quedi en paraules.

especial eleccions

DIADA ELECTORAL

MUNICIPALS

	1979		1983		1987	
Cens electoral	4.314		4.335		4.433	
Total votants	3.203	(74'25)	3.322	(76'63)	3.487	(78'75)
Vots vàlids	3.175		3.300		3.456	
En blanc/nuls	28		22		31	
RESULTATS						
AP			622	(18'85)	797	(23'04)
CDS			740	(22'42)	682	(19'73)
PSOE	661	(20'64)	650	(19'70)	757	(21'90)
INDEPENDENTS	1.267	(39'56)	1.288	(39'03)	1.220	(35'30)
PCE-PCIB	74	(2'31)				
UCD	1.173	(35'62)				

	P. AUTONOM		EUROPEU
RESULTATS	1983	1987	1987
PSOE	891	1.126	1.284
CDS	714	588	650
PSM	883	587	480
AP	622	854	825
UM	149	210	41
EU/IU		27	20
ALTRES	18	29	108

MESES	PSOE	CDS	IND.	AP
Ajuntament	142	78	223	82
Colònia	8	83	44	43
Central	106	75	190	132
Central	117	74	192	145
Na Batlessa	152	158	259	199
Convent	113	123	151	88
Convent	119	91	161	108
TOTAL	757	682	1.220	797

CRÒNICA

A les 9 del matí del dia 10 obriren les portes els 4 col·legis electorals d'Artà, situats a l'Ajuntament, Na Batlessa, Club 3ª Edat i al Convent.

PSOE.:

* Aprovar les normes subsidiàries per investir l'urbanisme. Fer entrega als promotors d'urbanitzacions dels projectes i no tendran mai cap mena de pega si s'atenen a unes normes, deixant zones verdes, molts de metres enfora de la mar, etc.

Al migdia ja havia votat una tercera part de l'electorat, o sia més o manco un 30% de les persones en edat de votar.

Poques coses dignes d'esmentar dins aquesta jornada de les eleccions. Molta gent acudí al seu lloc respectiu per a depositar el vot, o més ben dit els seus vots, ja que ademés de les municipals, hi havia les autonòmiques i les europees. Això embullava un poc a les persones poc acostumades a aquests trajins. Els que no ho duïen preparat des de caseva es passaven un ratet dins "sa capelleta" on hi havia un caramull de paperetes que encara ho feien més difícil.

Del demés no hi hagué quasi res per resaltar. Els candidats a l'alcaldia es passaren el dia recorreguent els llocs

de les urnes, demanant, vigilant i especulant on s'ajeuria "En Gelat", acabant qualcú la diada amb un estat un poc nerviós. A les 8 es tancaren els col·legis i començaren el recompte de les paperetes. També hi hagué corregudes per saber com més prest millor quina taula havia aconseguit més vots pel seu partit.

Al final, a "Ca's Colom" "sede" dels Independents, tot era alegria, bauxa, brindis, sarau i enhoresbones. Després més d'un centenar dels seus simpatitzants i la "plana major" es donaren cita a S'Era de Pula on ho festejaren fins altes hores de la nit.

Ràdio Artà va transmetre en directe els resultats de les eleccions, cosa molt d'agrair, ja que així la gent es pogué enterar dels resultats de les urnes des de caseva.

col.laboració

ESPIPELLADES ARTANENQUES

(I)

Artà, poble airós i agraciat que caplleva pel Llevant de Mallorca, n'és una vila -podríem dir- situada dins d'una conca de muntanyes no molt llunyanes i bastant altes que, qual si fossen les fulles enormes i mal dentades d'un llibre monstruós i corcovat, mos estan tancant en forma de cercle.

La toponímia de la nostra contrada és tan rica i encisadora que voldria enfonsar-me dins d'ella per a parlar-ne llarga estona, mes la meua erudició no m'ho permet, pel que aniré, amb la vostra gràcia, pegant petites espipellades d'aquest terme, botant algunes vegades, com llagost inquiet i assustat, sense ordre ni concert, al qui persegueix remorós avalot de perdis afamagades.

Mirant per la banda del Llevant, amb les possessions de la Creu Vella i Son Boiet, comença aquest enfilall de puixos i crestes que units com baules de cadena amb els des Recó i dels Olors, a poc a poc aniran deixant-nos dins d'aquesta corba que finalitzarà amb el puig del Corb de Son Catiu.

Crida especial atenció quan ens trobam amb l'excelsa saviesa de l'aplanat i calb Puig d'Alpara que, com agotat patriarca de tant de lluitar amb els segles, pluges i ventades, colrat pel sol, acariciat per les rosades i cruixit per les gelades, per les seves llenques mudes de pedra se'n destil·len consells i prudència. Un glosador mos diu el que es veu des de la seva altura.

De suaquí veig Carrossa,
Morell i S'Ametlerar,
Sa Canova i Ses Pastores
i Son Serra dins es plà.

L'ampla finestra del Coll de Morell sembla la grandiosa cortina d'un escenari magnífic des del qual la mirada s'engata contemplant la immensa vall, les cases de possessions més amunt esmentades, oliverars i caceres, el profund torrent de Na Borges fiter del nostre terme i... allà d'allà, dalt l'aspre pujada, Ca'n Mirallet, Son Serra, Son Mari, Son Doblons... i a l'horitzó llunyà, sumptuós com rosari que besa el cel, la sobresortint Serra de Tramuntana.

La trilogia que formen els puixos de Sa Murta, D'En Xoroi i l'imponent Bec de Ferruig, partioner dels terminis de Morell i Son Forteza, al que coronam pel pas de la Figuera Borda i en sortim pel pas Candaler, tots tres units donant-se les mans com germans bessons, s'alcen majestuosos qual gegants guerrers assenyalant frontera a la mar brava quan algunes vegades, en pesa per la borrasca del Nord, esclaija ses ones muntades sobre cavalls iracunds d'espurna blanca contra roques i penyals, guardant espasa alta i amb gelosia com si fos la nineta de sos ulls, l'estimada Colònia de Sant Pere.

Des d'aquest bell i tranquil poblet, per les pronunciades faldees que donen pujada a les muntanyes, però que són de bon terreny, doncs en temps de l'antigor, donaren brèvolos pasturatges de tendre càrritx i mengívol fanàs a cérvols i porcs cenglars, -tenguem en compte que els sarraïns refugiats a les coves d'aquests paratges entregaren a Jaume I el Conqueridor

unes deu mil vaques i més de trenta mil ovelles- pes Pas d'en Grau i sa font de sa Jonquera es pot lograr l'accés a les possessions de Son Forteza, Son Sureda, Ca'n Canals i Ermita de Betlem.

Al peu de Sa Devesa i Betlem se fonamenta Sa Colònia. Antany completament agrícola i nascuda d'uns pares que volien treure els seus fills del sevei militar. El seu present és alegre, desenvol't i vola cap a un futur prometedor.

Fonteta d'Es Barracar
mira a on t'han desterrada,
a una part hi tens la mar
i a s'altra hi tens muntanya.

D'Aubarca en despunta es Puig de s'Esteparret. D'Es Verger es mirador d'Es Pla de Ses Bil·les, Sa Tudossa, En Porrassar, Talaia Moreia i Puig de Sa Font amb la seva Esquena Llargà, paradís i goig d'esclatassanquers. Sa Torre d'Aubarca dins el terme de Sa Cova. I de S'Alqueria Vella podríem citar Sa Talaia Freda. Des de la qual altura se pot gaudir de veure quasi tota Mallorca i els dies que no hi calitja, sembla que la germana Menorca queda solsament a la distància d'un tir de fona, i Es Puig d'Es Corb.

Les muntanyes d'Aubarca i Es Verger ofereixen amb noblesa als vianants, caçadors cansats, als suats arrabassadors de palmes i temps més enrera, a verduquers, cercadors de reïna, calciners i carboners, les espontànies i regalades aigües de les fonts de Na Fonoi, de S'Oliveira, d'Es Diumenges, Gorg de ses Anguiles, es Cocó d'es Llop -descobert, aquest, per l'arxiduc En Lluís Salvador quan un dia caçant per aquells indrets, mig perdut i assedegat, ell i els cans pogueren beure d'aquella aigua engorgada- Font de sa Caseta dels Oguers i de Penya Roja.

Tombant a la part de la mar, hi trobam pesqueres perilloses i peixeteres com són: Sa Pedra Aïllada, Sa Falconera, Es Padrissos i es Còdol Negre, a on les salpes, oblades, sards, variades, morrudes, orades, llops, llissots i marbres, no poguent resistir a la tentació del puu ben donat, escat amb ciència a l'ham, a la vibrant canya manejada amb destresa per l'astut pescador, que vetlant el cop de les ones i la pegada del peix, l'estira sense fer fressa i...

Se vincla el tany!
I de dins la sabonera
de l'ona esquiva,
guaita el cap i es revincla
tensa l'espina i el dors capfic,
una preciosa càntara
que l'ham ha engolit.

Des d'aquests paratges dominats per timbes i collats, se n'omple la mirada d'esmicolat d'aigua marina, de gavells prometedors, d'horitzons sens fi, d'ambostes de plomissé de mil tonalitats aspergides a l'aire, d'aubades diàfaness... de postes de sol melindroses. Signen i segellen aquest lloc de privilegi el remoreig de cigales que és simfonia de llum i colors a mesclar-se amb el verd maragda dels pins i amb la profunda blavor mediterrània.

Miquel Tous

LES PARAULES DE LA NOSTRA PAGESIA (I)

Cada època de la història enriqueix la llengua de noves paraules, però quan deixam d'usar certs objectes o eines també se'n perden moltes.

El món agrícola ha estat el més ferit per la mecanització i la conseqüent pèrdua imminent de moltes d'elles. Qui sabrà dins uns anys què és el mantí o l'esteva d'una arada?

Veureu, idè, l'evolució de la llengua, amb un aplec de paraules trobades a un dietari escrit en català per D. Llorenç Martorell i March que ho apuntava tot dins la soletat de la seva possessió de "Muntanya" de Lluc. Visqué a finals del segle XVIII i principis del XIX.

Avui el seu hereu el missèr D. Antoni Cànaves ens ha deixat dit manuscrit per fer aquest estudi. Des d'aquestes línies li donam les gràcies.

Vaig creure que seria molt interessant pels nostres padrius d'un altre redol muntanyenc com és el nostre terme d'Artà, per veure si mos podrien donar raó d'elles, per-

què la llengua és el tresor dels avis, i ells les saben.

Suposam se degueren emprar a tota Mallorca i no solament al nord de l'illa.

Per això escriuré les més curioses i més desconegudes així com se troben escrites.

1.- La primera sorpresa fou l'ús de la primera persona del pretèrit perfecte simple, p.e. "sembrí el noguer...", "posí el rellotge nou, de pèndola reial...", "Sembrí el planter de ceba junt l'esbancat...".

Parlaven així els vostres pares, padrius d'Artà? o deien: "Vaig sembrar... vaig posar...?"

2.- Grup de paraules d'objectes de casa, eines, mobles, adobs, etc.:

"El cairat de la tafona...", "refinar el trabuc...", "esseró del càvec...", "haver fet el gra nou de l'escopeta..." "remendar les redolies del pany i les composicions de les vies...", "per oferta i taules del dia 8 de setembre (la diada de Lluc), "en diners contants...", "sis rostilles i

un broquet...", "per el pany de colp per tancar dita finestra...", "el restell de la mia escopeta...", "en pesat los vint botons d'or esmaltats... una unça, un octau, un tomí, mes vint robins...", "una cascaca...", "he desmuntat de los agatjes...", "de enteular la redolta de la biga...", "claus dobles per adobar una porta...", "claus dinals i claus barcarols", "per dos asarons d'un pic de molí...", "un estrap de finestra...", "el rodet del rellotge...", "per recondir la còpia de plegamí de la franqueta del oli...", "per dos estradals de cera...", "per la mitat del badell i dau i llanterna del arbre del molí...", "per una tela de sedàs posada a la riscla...", "per fer la llepassa nova del quintar de la tafona...", "per solar la picassa...".

I després En Miquel Tous, home en gai saber camperol, i En Guillem Bisquerra, que tan bé ho fa en los diàlegs i entrevistes, recollesquin amb paciència de llavis dels nostres majors, el seu significat i nos vagin contant el que avui ja ignoram.

enrotlla't

amb
la teva
marca

TEXAS

Leonor Servera, 27
Tf. 563673
Cala Ratjada

astrología

Miquel Mestre Ginard

MARTE

Datos astronómicos:

Distancia media del Sol de unos 227,9 millones de Kms.

Distancia de la Tierra: 55,5 millones de kms.

Duración de su órbita alrededor del Sol: 687 días.

Es el denominado planeta rojo del Sistema Solar.

Diámetro: 6.793 millones de kms.

Marte, antiguamente en la Astrología Tradicional era considerado un planeta maléfico y de una fuerte influencia negativa si se encontraba mal aspectado en la Carta Natal; hoy en día los conceptos de malos y buenos se han suavizado, pero es obvio que no se crea una "nueva" Astrología con los años. Digamos que la Ciencia se va adaptando a los tiempos y que los términos van evolucionando según las circunstancias sociales que van surgiendo, así es probable que lo que antaño era categóricamente definido como "malo", en pleno umbral del siglo XXI ha variado ostensiblemente en pro de un lenguaje más actual, racional y vivo.

Este pequeño preámbulo que, quizá muchos no tengan en cuenta, era necesario, tal vez antes de la publicación de esta serie de artículos, o, por supuesto, en el comienzo de ella.

Marte es un planeta muy importante en Astrología, y dada su relativa proximidad a la Tierra, nos influye enormemente en el desenvolvimiento de nuestra vida.

Marte es un planeta Positivo, de naturaleza eléctrica y Masculina.

De Fuego, con regencias sobre los signos de ARIES y ESCORPIO (compartiendo en este último caso regencia con PLUTON).

Corresponde a las Casas I y VIII (De la Vida, del YO y de la Muerte, De la Crisis).

Marte está EXALTADO (1) en CAPRICORNIO; en EXILIO (2) en LIBRA y en CAIDA (3) en CÁNCER.

Su elemento Fuego, lo dota para una intensa lucha por la vida. Sus constantes serán la Energía en todas sus formas, su fuerza arrolladora, su actividad y movilidad. Representa la INICIATIVA, la capacidad decisoria, la conquista, la pasión, la valentía y la agresividad. Es perfectamente capaz de enfrentarse al mundo, con una audacia muchas veces temeraria e imprudente. Su gran actividad le puede conducir hasta el extremo del agotamiento físico y psíquico.

Si está MAL ASPECTADO, esas cualidades se trastocan en defectos tales como la violencia, la impulsividad instintiva, la brutalidad.

Entonces se puede convertir en un espíritu vengativo y pendenciero. La cólera, la envidia, la presunción y el cinismo harán indefectiblemente su aparición. Puede, en casos muy fuertes, inducirle a la crueldad sádica.

Marte rige sobre los músculos, órganos sexuales, nariz, bilis, el sistema piloso y sobre la fuerza física en general.

Con malos aspectos y según situación en las Casas y Signos, puede provocar accidentes, heridas, fiebres, quemaduras y traumatismos. También se corre el riesgo de sufrir operaciones quirúrgicas. Marte forma, junto con Venus el denominado Departamento de EFICIENCIA.

(1) EXALTACION: El planeta adquiere mayor poder.

(2) EXILIO: La actividad del planeta está obstaculizada u obstruida en parte.

(3) CAIDA: Se debilita su poder notablemente.

VIATGES
millor.

Telex 69565 VGOR E G.A.T. 820

(Calle Binicanella, 12 - ☎ 585515/52 - CALA MILLOR
(Carretera de la Agulla, 19 - ☎ 564017 - CALA RATJADA

CANARIAS desde Palma 43.000
Incluye pensión completa, hotel Astoria, avión y traslados.

ESPECIAL VIAJE DE NOVIOS

TENERIFE: 1 semana 35.100
LAS PALMAS: " 31.700
MADRID: " 29.500

Estos precios incluyen: avión, traslados y estancia en hotel con desayuno.

GALICIA: 8 días 36.380
Incluye: avión, hotel XX A/D

RONDA ANDALUZA: 8 días 52.800
Incluye: avión, hotel XXX, media pensión, autocar, seguro viaje.

CHARTER INTERNACIONAL

LONDRES 22.750
LONDRES Luton 24.900
MANCHESTER
BIRMINGHAM 27.500
EAST MIDLANDS
AMSTERDAM 29.950
PARIS 31.100
TUNEZ 30.000

"VIATGI MILLOR AMB VIATGES MILLOR"

e s p o r t s

FUTBOL

EL C. D. ARTÀ, en perill

Pareix ésser que la vida del C.D. ARTÀ està en perill, malgrat les promeses electorals de camps nous, de vestuaris decentment preparats, etc.... El que ens manca és **qualcú** que es posi al davant i que retorni la il·lusió perduda a aquells que fins hores d'ara hi han treballat.

Les darreres reunions, i assemblees, pareixien un acomiadament. Gent que creu que això no ha de passar, però que no es posa al davant - i m'incloc a mi (oferesc la meva ajuda dins el que pugui fer) - però és que les coses en bé del C.D. ARTÀ necessiten una revolució, una gent que llanci il·lusió allà on ara no n'hi ha i que lluiti perquè un equip amb solera, amb tradició no desapareixi. El que tal volta crida més l'atenció és que a l'acte ni tan sols acudiren els jugadors... per què serà?

Voldria que això no sols fes pensar a aquelles persones que creuen que hem de seguir tenint futbol... tenir el C.D. Artà, sinó que, entre

tots, donem força i il·lusió a gent que vol fer qualque cosa, però es troba desanimada.

La solució dels antics presidents, ja no és vàlida, perquè aquests es troben cansats i desilusionats... Però segur que hi ha persones que poden revitalitzar la gent, encara que ells sols siguin els catalitzadors que facin possible que els altres treballin amb força, esperança i il·lusió.

Això és negre, tal volta a partir del 10 de juny se puguin aclarir les coses, inclús qualque persona de les llistes electorals també pugui trobar la idea de servir a Artà, fent feina pel C.D. Artà i ajudar al poble dins l'àmbit esportiu, inclús unir-se amb altres esports i fer feina conjunta. Per tot això és necessari enfrontar-nos amb coratge, agafant les idees de tots i arribar... per què no?, a una espècie de Societat Anònima esportiva, o per l'estil.

Per un C.D. ARTÀ esportiu.

J. Mayol

CAMPIONATS TERRITORIALS

Fabulosa participació als Campionats Territorials celebrats aquest passat cap de setmana a Palma tant del Col·legi Sant Bonaventura com del de Sant Salvador. Vegeu-los aquí:

Col·legi Sant Bonaventura:

Subcampions per equips en la modalitat de Gimnàstica Deportiva (trispol i potro). L'equip estava format per: Pere Ginard, Pere Galán, Lluís Gili, Biel Gili, Mateu Alzamora i Biel Carrió. (Suplents: José Donoso i Miquel Carrió).

L'equip va quedar darrera el de Eivissa a sols dos punts. La final es celebrà a les pistes de S José Obrero de Ciutat, i abans havien hagut de passar una fase eliminatòria al Poliesportiu de Lluçmajor.

Col·legi Sant Salvador:

Campions de Gimnàstica Rítmica. L'equip, dirigit per la monitora Xela Covas, estava integrat per les següents alumnes: Margalida Morey, Antònia Flaquer, Mª Antònia Santandreu, Teresa Riera, Sonia Pérez-Herrero i Susana Portela.

Col·legi Sant Salvador:

Sub-campions de Tenis de Taula per equips, darrera l'equip menorquí. Havien quedat també segons a la fase Insular. L'equip, entrenat per Jeroni Cantó, estava integrat per Tomeu Galmés, Toni Oliver, Pere Ginard i Tomeu Cursach.

Enhorabona a tots!

hace 40 años

per S. Riera

FASE FINAL

Artà, 1-6-47

ARTÀ 4 COLLERENSE 2

Ferrer

Nadal Jiménez

Ginard J., Salord, Homar

Pérez, Sastre, Truyols, Servera, Tano

Goles: Pérez 2, Sastre, Tano.

Àrbitro: Bosch

Muro, 8-6-47

MURENSE 4 ARTÀ 1

Ferrer

Nadal Jiménez

Ginard, Truyols, Homar

Pérez, Sastre, Pirís J., Servera, Tano

Gol: Pirís

Àrbitro: Fiol

endevinalles
d'En Pere Xim

Un Niuet ben col·locat
a un lloc de primera
no és que sigui una quimera
ni tampoc un disbarat
és una gran veritat
que jo no som qui era

(Solució al proper número)

xerrim xerram xerrim xerram

IDO NO, no tingué el rellotge aturat el CDS.

Es veritat que només va fer un míting al lloc dels altres, però sopars sí que en va fer molts. S'hi gastaren el darrer duro.

Comerciants, industrials, empresaris i gent aficada en la cultura i el deport pogueren sopar gratis. Que degueren donar "sopes de peix"? Torrada a granel per tots els qui en volgueren el dia 7 a vespre al Barbacoa, amb míting inclòs i una gran festa paguesa amb els conjunts Sis Som i Els Valldemossa. Això és anar "en grande".

I DELS D'A.P. QUE me'n di-reu?

Mítings a voler, xerradetes a "La Moncloa" (Es

Monument) i festa i sarau el dilluns a vespre a la Plaça Nova amb la música i una orquesta de "postín".

També saberen gastar els duros.

EL PSOE no va bufar massa al brou.

No sabem si pels doblers o per què. La qüestió és que a més dels mítings i la bona propaganda poca "bufa" més feren.

ELS INDEPENDENTS sembla que són "els pobres de la família". Globitos i molta propaganda, però de pocs doblers. De mítings sí que en feren molts però l'altra propaganda amb paper de diari, i gràcies.

EL DIA 10 tot el poble anà revolucionat anant a donar el vot al "seu partit". El carrer era una processó de gent que anava a Na Batlessa, Cas Ffres, s'Ajuntament i Sa Central. Tothom esperant el resultat per veure on s'ajeuria "en gelat".

Iddò, com que només podia guanyar un dels quatre que es presentaven, la sort tocà al partit dels Independents.

ENHORABONA I QUE US DIVERTIGUEU.

AL XEFF FOGÓ

El keff fogó està malalt internat a Son Dureta.

Això ens ha fet sa punyeta no ha pogut col.laborar.

Però no ha de preocupar perquè és cosa de poc temps ja que és d'homes valents malalties prest curar.

Sa recepta avui no hi ha per tant buit queda es racó si Déu ho vol tornarà i segur que sortirà sa recepta amb més "primor"

Retxes volem dedicar an aquest col.laborador Déu li doni lo millor perquè prest pugui tornar Bellpuig sempre esperarà amb desig el "Keff Fogó."

politica local

PLE MUNICIPAL DEL DIA 27 DE MAIG

El passat dia 27 de maig es celebrà Sessió Extraordinària a La Sala, l'última reunió abans de les eleccions. No es pot dir que fos un ple, ja que hi mancava molta gent, només era un "mig".

No hi comparagueren els regidors del PSOE, del CDS només hi havia En Llaneras. Al poc temps d'haver començat la Sessió va haver-se'n d'anar el candidat a batle per AP, el regidor Sureda i tampoc féu acte de presència el regidor Mislata.

Es veié que picaven molt més les ja properes eleccions que els assumptes a tractar.

Per primera vegada, hi va haver un espectador en aquest mig any que duc de fer les cròniques municipals. Era un aspirant a regidor del PSOE.

Es nomenaren procuradors i missers per defensar l'Ajuntament en el contenciós que ha posat el Sr. Juan Martín en relació amb un tros dels Pins d'es Tren.

S'acorda demanar una subvenció per a l'ampliació de la Residència, acollint-se a un decret que ja acaba el dia 14 de juny.

Ràdio Artà serà legalitzada i passarà a ser municipal.

Es admès el remanent de la finca de Na Batlessa que el Sr. Cristòfol Ferrer ofereix al poble, essent acceptades les condicions que proposa dit benefactor.

Tots els acords foren presos per unanimitat dels 7 regidors assistents.

Quan sortirà aquesta ressenya ja sabrem la composició del nou Consistori, per tant no convé allargar més, ja que hi haurà molt per escriure de la campanya i els resultats obtinguts pels distints grups que en aquests moments corren per poder fer primer.

B. Ll.